

Bilaga 3

Analys av utgiftsutvecklingen

2000–2014

Bilaga 3

Analys av utgiftsutvecklingen 2000–2014

Innehållsförteckning

1	Takbegränsade utgifter 2000–2014	5
---	--	---

Tabellförteckning

1 Utgifter, 2000–2014.....	6
2 Utgifternas procentuella andel av takbegränsade utgifter, 2000–2014.....	7

1 Takbegränsade utgifter 2000–2014

I denna bilaga redovisas de takbegränsade utgifterna per utgiftsområde för perioden 2000–2014, dels i miljarder kronor, dels som andel av de totala takbegränsade utgifterna. Redovisningen möjliggör jämförelser av de takbegränsade utgifterna över tid. Tidsserierna är angivna i 2010 års anslagsstruktur för att eliminera skillnader som beror på att anslag före 2010 kan ha tillhört ett annat utgiftsområde än under 2010–2014. Tidsserierna är baserade på utfall för perioden 2000–2009, prognos för 2010 och beräknade utgifter för perioden 2011–2014. Av tabell 1 och 2 framgår hur utgifterna fördelas mellan utgiftsområden för respektive år 2000–2014.

Skillnader i fördelning mellan år kan bero på utgiftsreformer och besparingar, en förändrad makroekonomisk utveckling, förändrade volymer inom regelstyrda transfereringssystem, engångshändelser och s.k. tekniska justeringar. Ett exempel på en teknisk justering är förändringen i systemet för ersättning av ingående mervärdesskatt till kommuner och landsting som genomfördes den 1 januari 2003. Förändringen innebar att de avgifter till systemet som kommuner och landsting tidigare betalat in till statsbudgeten upphörde, samtidigt som statsbidragen till kommunerna minskade med motsvarande belopp. Effekten av förändringen är därför neutral för statsbudgetens saldo på kort sikt. Dock innebär förändringen att statsbudgetens utgifter minskade med ca 31 miljarder kronor 2003 i förhållande till 2002. Sådana förändringar ger upphov till brott i tidsserien vilket gör det svårt att jämföra utgifterna under tidsperioden. För att underlätta jämförelser över tid redovisas därför utgifterna även rensade från större tekniska förändringar, dessa går att finna i tabell 2 och är kursiva. Förklaringar till de redovisade tekniska förändringarna finns beskrivna i fotnoter till tabell 1.

Då en teknisk förändring skett har tidsserien justerats för åren före ändringens ikraftträdande. Justeringen är gjord med en lika stor relativ andel av de takbegränsade utgifterna som den som gällde då ändringen trädde i kraft.

I tabell 2 kan fördelningen av de takbegränsade utgifterna mellan olika utgiftsområden ses som ett uttryck för de politiska prioriteringarna som har gjorts under tidsperioden 2000–2014. Några av de större förändringarna berör transfereringsintensiva utgiftsområden. Under perioden minskar utgiftsandelens kraftigt för följande utgiftsområden: 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Samtidigt ökar bl.a. utgiftsandelens för följande utgiftsområden: 7 Internationellt bistånd, 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 16 Utbildning och universitetsforskning och 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Under perioden påverkas utgifterna i varierande grad av den makroekonomiska utvecklingen. Förändringar av arbetslöshet och av antalet deltagare i arbetsmarknadspolitiska program påverkar utgifterna inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Ett exempel är den ökande arbetslöshet som följt i spåren av finanskrisen. Bedömningen är dock att arbetslösheten vänder nedåt under 2010 för att sedan fortsätta i samma riktning till 2014.

Utgifterna kan även förändras mellan åren till följd av förändrade volymer inom vissa regelstyrda transfereringssystem. Ett exempel på stora volymförändringar under perioden 2000–2014 finns inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.

Ett exempel på en engångshändelse som påverkat de takbegränsade utgifterna är den extra amortering om 25 miljarder kronor på infrastrukturlån som gjordes under 2008 på utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Tabell 1 Utgifter, 2000–2014

Miljarder kronor

Utfall 2000–2009, prognos 2010 och beräknat 2011–2014. Anslagen har fördelats till de utgiftsområden de tillhör i statsbudgeten för 2010.

Utgiftsområde	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1 Rikets styrelse	8,5	9,2	9,3	9,6	9,8	9,9	10,6	10,6	11,0	12,2	12,2	11,7	11,8	12,0	12,3
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	8,9	9,6	8,8	9,0	9,2	11,0	11,8	11,2	11,4	12,0	12,3	12,5	12,7	13,1	13,5
3 Skatt, tull och exekution	7,6	7,8	8,0	8,3	8,6	8,6	9,0	9,7	9,4	9,4	9,6	9,9	10,0	10,1	10,4
4 Rättsväsendet	21,9	22,8	24,1	25,5	26,3	27,0	28,5	30,6	32,7	33,6	36,0	36,8	37,5	37,9	38,7
5 Internationell samverkan	1,1	1,2	1,1	1,1	1,3	1,4	1,4	1,6	1,8	1,8	2,0	1,8	1,8	1,8	1,8
6 Försvar och samhällets krisberedskap	46,6	45,3	45,0	45,6	43,3	44,0	44,3	46,5	43,0	42,1	43,4	45,3	46,0	47,0	48,6
7 Internationellt bistånd	15,3	17,0	15,7	15,9	19,9	22,3	25,9	25,4	27,5	29,6	27,1	29,3	30,7	32,3	33,9
8 Migration	2,2	2,7	3,8	4,9	5,2	4,8	4,5	5,3	6,1	6,5	6,7	6,4	6,2	5,9	5,8
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	28,6	29,5	31,0	34,1	36,8	38,5	42,2	46,7	49,1	53,1	57,8	59,4	61,0	62,5	64,0
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	97,9	107,3	112,9	121,5	122,9	127,0	125,7	119,5	115,9	110,0	101,2	94,7	89,7	87,5	85,5
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33,5	33,8	33,8	52,0	51,2	46,1	45,0	43,7	42,6	42,3	41,3	41,0	40,1	38,7	37,5
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	49,0	52,3	53,9	55,8	57,5	59,1	63,7	64,9	66,4	68,1	69,9	72,0	73,4	75,4	77,3
13 Integration och jämställdhet	8,2	7,4	7,2	7,0	6,5	6,4	3,4	4,3	5,0	5,3	5,2	7,2	7,6	7,0	6,7
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	60,9	54,9	57,7	61,2	64,3	66,4	69,5	54,9	47,8	60,6	78,2	79,6	72,9	66,8	61,4
15 Studiestöd	20,0	19,4	21,1	20,3	21,2	20,2	20,6	19,7	19,5	21,4	23,1	22,4	21,2	21,9	23,6
16 Utbildning och universitetsforskning	31,0	32,9	40,5	41,6	43,6	43,3	46,1	41,8	44,1	48,9	52,6	53,6	51,8	52,5	53,6
17 Kultur, medier, tros-samfund och fritid	7,6	7,8	8,1	8,4	8,7	9,0	9,6	10,1	10,1	10,3	11,3	11,6	11,7	11,8	12,0
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	5,6	4,7	3,2	3,3	3,1	3,1	2,9	2,4	2,1	1,9	1,6	1,3	1,1	1,1	1,1
19 Regional tillväxt	3,0	3,2	3,2	3,4	3,3	3,3	3,3	2,9	2,8	3,2	3,4	3,4	3,3	3,1	2,9
20 Allmän miljö- och naturvård	1,8	2,1	2,7	2,5	3,1	4,0	4,5	4,3	4,7	5,2	5,4	4,8	4,8	4,4	4,5
21 Energi	1,7	2,0	2,3	1,9	2,1	1,4	1,6	2,2	2,1	3,0	3,0	2,8	2,3	2,0	2,0
22 Kommunikationer	24,9	24,2	24,4	25,1	29,0	31,7	31,0	44,3	61,5	40,6	40,0	38,4	36,7	38,2	38,5
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	9,7	16,6	13,9	9,6	12,2	17,4	21,0	15,5	16,5	16,4	18,3	17,8	17,6	18,1	12,4
24 Näringsliv	3,8	3,2	3,2	3,1	3,5	3,6	3,9	4,3	12,8	6,6	6,4	5,0	5,0	5,0	5,0
25 Allmänna bidrag till kommuner	97,5	100,6	102,3	72,4	69,8	57,3	60,2	73,0	64,8	81,6	75,7	76,8	76,1	75,8	75,8
26 Statsskuldsräntor m.m.	90,2	81,3	67,3	42,2	52,7	32,7	49,5	47,3	48,2	36,5	22,5	31,1	36,8	36,5	33,7
27 Avgiften till Europeiska unionen	22,3	23,3	20,6	18,3	25,6	25,6	25,9	26,6	31,5	19,2	28,7	30,8	32,7	35,1	35,8
Minskning av anslagsbehållningar												-1,0	0,2	-0,9	3,2
Summa utgiftsområden	709,6	722,0	725,3	703,5	740,7	725,0	765,5	769,2	790,3	781,3	794,8	806,3	802,7	802,6	801,6
Summa utgiftsområden exkl. statsskuld räntor	619,4	640,8	658,0	661,3	688,0	692,3	716,1	721,9	742,1	744,8	772,3	775,2	766,0	766,2	767,9
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	140,7	145,5	153,6	157,8	167,5	172,0	179,1	188,2	201,4	219,8	223,1	225,9	237,3	253,9	270,6
Takbegränsade utgifter	760,0	786,3	811,6	819,1	855,6	864,3	895,2	910,1	943,4	964,6	995,4	1 001,2	1 003,3	1 020,1	1 038,5
Budgeteringsmarginal	5,0	4,7	0,4	2,9	2,4	5,7	11,8	27,9	13,6	24,4	28,6	52,8	70,7	63,9	55,5
Utgiftstak för staten	765	791	812	822	858	870	907	938	957	989	1 024	1 054	1 074	1 084	1 094

Källor: Ekonomistyrningsverket och egna beräkningar.

Tabell 2 Utgifternas procentuella andel av takbegränsade utgifter, 2000–2014

Utfall 2000–2009, prognos 2010 och beräknat 2011–2014. Procent av takbegränsade utgifter. Anslagen har fördelats enligt de utgiftsområden de tillhör i statsbudgeten för 2010. Utgifter justerade för tekniska förändringar anges i kursiv stil.

Utgiftsområde	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
1 Rikets styrelse	1,1	1,2	1,1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	
3 Skatt, tull och exekution	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
4 Rättsväsendet	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	
5 Internationell samverkan	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
6 Försvar och samhällets krisberedskap	6,1	5,8	5,5	5,6	5,1	5,1	4,9	5,1	4,6	4,4	4,4	4,5	4,6	4,6	4,7	
7 Internationellt bistånd	2,0	2,2	1,9	1,9	2,3	2,6	2,9	2,8	2,9	3,1	2,7	2,9	3,1	3,2	3,3	
8 Migration	0,3	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	3,8	3,7	3,8	4,2	4,3	4,4	4,7	5,1	5,2	5,5	5,8	5,9	6,1	6,1	6,2	
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	12,9	13,6	13,9	14,8	14,4	14,7	14,0	13,1	12,3	11,4	10,2	9,5	8,9	8,6	8,2	
<i>10 Justerat för teknisk förändring</i>	<i>13,7</i>	<i>14,5</i>	<i>14,8</i>	<i>15,3</i>	<i>14,9</i>	<i>14,7</i>	<i>14,0</i>	<i>13,1</i>	<i>12,3</i>	<i>11,4</i>	<i>10,2</i>	<i>9,5</i>	<i>8,9</i>	<i>8,6</i>	<i>8,2</i>	
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	4,4	4,3	4,2	6,3	6,0	5,3	5,0	4,8	4,5	4,4	4,1	4,1	4,0	3,8	3,6	
<i>11 Justerat för teknisk förändring</i>	<i>6,0</i>	<i>5,9</i>	<i>5,7</i>	<i>5,9</i>	<i>5,5</i>	<i>5,3</i>	<i>5,0</i>	<i>4,8</i>	<i>4,5</i>	<i>4,4</i>	<i>4,1</i>	<i>4,1</i>	<i>4,0</i>	<i>3,8</i>	<i>3,6</i>	
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	6,4	6,6	6,6	6,8	6,7	6,8	7,1	7,1	7,0	7,1	7,0	7,2	7,3	7,4	7,4	
13 Integration och jämställdhet	1,1	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	0,4	0,5	0,5	0,6	0,5	0,7	0,8	0,7	0,6	
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	8,0	7,0	7,1	7,5	7,5	7,7	7,8	6,0	5,1	6,3	7,9	7,9	7,3	6,5	5,9	
<i>14 Justerat för teknisk förändring</i>	<i>8,2</i>	<i>7,1</i>	<i>7,3</i>	<i>7,7</i>	<i>7,8</i>	<i>7,9</i>	<i>8,0</i>	<i>6,3</i>	<i>5,1</i>	<i>6,3</i>	<i>7,9</i>	<i>7,9</i>	<i>7,3</i>	<i>6,5</i>	<i>5,9</i>	
15 Studiestöd	2,6	2,5	2,6	2,5	2,5	2,3	2,3	2,2	2,1	2,2	2,3	2,2	2,1	2,1	2,3	
16 Utbildning och universitetsforskning	4,1	4,2	5,0	5,1	5,1	5,0	5,1	4,6	4,7	5,1	5,3	5,4	5,2	5,2	5,2	
<i>16 Justerat för teknisk förändring</i>	<i>3,1</i>	<i>3,2</i>	<i>4,0</i>	<i>4,1</i>	<i>4,1</i>	<i>4,4</i>	<i>4,6</i>	<i>4,6</i>	<i>4,7</i>	<i>5,1</i>	<i>5,3</i>	<i>5,4</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	
<i>17 Justerat för teknisk förändring</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,2</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	0,7	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	
19 Regional tillväxt	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
20 Allmän miljö- och naturvård	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	
21 Energi	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	
22 Kommunikationer	3,3	3,1	3,0	3,1	3,4	3,7	3,5	4,9	6,5	4,2	4,0	3,8	3,7	3,7	3,7	
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1,3	2,1	1,7	1,2	1,4	2,0	2,3	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,2	
24 Näringsliv	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	1,4	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	
25 Allmänna bidrag till kommuner	12,8	12,8	12,6	8,8	8,2	6,6	6,7	8,0	6,9	8,5	7,6	7,7	7,6	7,4	7,3	
<i>25 Justerat för teknisk förändring</i>	<i>6,1</i>	<i>6,5</i>	<i>6,7</i>	<i>7,4</i>	<i>6,7</i>	<i>7,2</i>	<i>7,2</i>	<i>7,2</i>	<i>7,4</i>	<i>8,9</i>	<i>7,6</i>	<i>7,7</i>	<i>7,6</i>	<i>7,4</i>	<i>7,3</i>	
26 Statsskuldsräntor m.m.	11,9	10,3	8,3	5,1	6,2	3,8	5,5	5,2	5,1	3,8	2,3	3,1	3,7	3,6	3,2	
27 Avgiften till Europeiska unionen	2,9	3,0	2,5	2,2	3,0	3,0	2,9	2,9	3,3	2,0	2,9	3,1	3,3	3,4	3,4	
Minskning av anslagsbehållningar													-0,1	0,0	-0,1	0,3
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	18,5	18,5	18,9	19,3	19,6	19,9	20,0	20,7	21,3	22,8	22,4	22,6	23,6	24,9	26,1	
<i>Justerat för tekniska förändringar</i>	<i>17,7</i>	<i>17,7</i>	<i>18,1</i>	<i>19,3</i>	<i>19,6</i>	<i>19,9</i>	<i>20,0</i>	<i>20,7</i>	<i>21,3</i>	<i>22,8</i>	<i>22,4</i>	<i>22,6</i>	<i>23,6</i>	<i>24,9</i>	<i>26,1</i>	
Takbegränsade utgifter	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Budgeteringsmarginal	0,7	0,6	0,0	0,4	0,3	0,7	1,3	3,1	1,4	2,5	2,9	5,3	7,0	6,3	5,3	

Källor: Ekonomistyrningsverket och egna beräkningar.

Nedan följer kommentarer till de utgiftsområden som uppvisar de mest betydande förändringarna som andel av de takbegränsade utgifterna mellan 2000 och 2014.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Under perioden 2000–2014 beräknas utgifterna minska för utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna med 1,4 procentenheter vilket främst beror på försvarsomställningen.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgifterna för utgiftsområdet beräknas öka från 15,3 miljarder kronor 2000 till 33,9 miljarder kronor 2014. Som andel av de takbegränsade utgifterna ökar utgifterna med 1,3 procentenheter under samma period. Utgiftsökningen beror främst på ökade utgifter under anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. Biståndsramen ökade från 0,8 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) 2000 till 1 procent av BNI 2009.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgifterna för utgiftsområdet beräknas öka med drygt 35,4 miljarder kronor mellan 2000 och 2014. Som andel av de takbegränsade utgifterna ökar utgifterna med 2,4 procentenheter under perioden. Detta kan främst förklaras av ökade utgifter för statlig assistansersättning, tandvårdsförmåner samt bidrag till läkemedelsförmånerna.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna beräknas minska med 5,5 procentenheter under perioden 2000–2014 med hänsyn tagen till tekniska justeringar. Utgifterna under anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* beräknas minska med ca 13,6 miljarder kronor 2000–2014, främst till följd av minskad sjukfrånvaro. Antalet sjukpenningdagar var som högst 2002 med 94,5 miljoner. Sedan dess har de kontinuerligt minskat till 36,3 miljoner dagar 2009 och förväntas att fortsätta sjunka till 28,8 miljoner dagar 2014.

Utgifterna under anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* ökade kraftigt mellan 2000 och 2006. Antalet personer med

aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension) ökade från ca 430 000 personer 2000 till ca 550 000 personer 2006. Fram till 2014 bedöms detta antal minska, dels av demografiska skäl, dels som en effekt av regeringens reformer.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna bedöms minska med 2,4 procentenheter under perioden 2000–2014 med hänsyn tagen till tekniska justeringar. Antalet personer utan inkomstrelaterad ålderspension minskar gradvis, samtidigt som den genomsnittliga nivån på inkomstrelaterad ålderspension ökar. Det leder till högre utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, vilket i förlängningen minskar behovet av garantipension och bostadstillägg som ingår i statsbudgeten.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna beräknas minska med 2,3 procentenheter under perioden 2000–2014 med hänsyn tagen till tekniska justeringar.

Utgifterna under anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* samt 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* minskade sammantaget med ca 10,6 miljarder kronor under perioden 2000–2009.

Arbetslösheten har ökat från 2001 till 2005 för att sedan sjunka fram till och med 2008. Den finansiella krisen ledde till att arbetslösheten återigen ökade från och med 2009. Den beräknas börja minska under 2010 och falla fram till 2014.

I och med att flera anställningsstöd avvecklats och det särskilda anställningsstödet flyttats från inkomst- till utgiftssidan från och med den 1 januari 2008 redovisas inga arbetsmarknadspolitiska program på statsbudgetens inkomstsida från och med 2009.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna beräknas öka med 2,1 procentenheter under perioden 2000–2014 med hänsyn tagen till tekniska justeringar. Flera stora reformer har genomförts under perioden. Bland annat infördes maxtaxa inom

barnomsorgen 2002 och en satsning på fler lärare och andra specialister i skolan genom ett riktat bidrag till personalförstärkning i skolan under perioden 2001–2007. Under 2005–2007 genomfördes även en riktad satsning på personalförstärkning i förskolan. Ökningen förklaras vidare av en permanent utökning av antalet högskoleplatser samt ökade satsningar på forskning.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet som andel av de takbegränsade utgifterna beräknas öka med 1,2 procentenheter under perioden 2000–2014 med hänsyn tagen till tekniska justeringar. De högre utgifterna beror främst på de förstärkningar av statsbidragen som syftar till att värna kvaliteten i skolan, vården och omsorgen.

Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.

Utgifterna under anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* har sjunkit från drygt 90 miljarder kronor 2000 till drygt 31 miljarder kronor 2009. Den kraftiga utgiftsminskningen beror i huvudsak på lägre räntenivåer och minskad statsskuld. Utgifterna under utgiftsområdet beräknas minska till knappt 34 miljarder kronor 2014, vilket främst beror på att statsskulden minskar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten som andel av de takbegränsade utgifterna beräknas öka med 8,4 procentenheter under perioden 2000–2014 med hänsyn tagen till tekniska justeringar. Utgiftsökningen beror dels på att antalet pensionärer ökar, dels på att den genomsnittliga pensionen ökar.